

Dit stukje gaat niet over geestenbezwering of zo, maar over paddestoelen. Hoewel je ze het hele jaar door kunt vinden, is de herfst toch het hoofdseizoen. Wanneer enkele regenrijke dagen ervoor gezorgd hebben dat de grond en allerlei ander organisch materiaal goed vochtig geworden zijn, steken ze overal de kop op. Op de onmogelijkste plaatsen verschijnen ze, in alle mogelijke maten, vormen en kleuren.

Ik weet nog goed dat ik als kleine jongen na het plukken van een paddestoel in onze gazon onmiddellijk van mijn moeder het bevel kreeg mijn handen te wassen ("en met zeep!"). Paddestoelen hebben de mensen (zeker in onze streken) altijd met afkeer vervuld, zelfs met angst, en dit vaak door allerlei vooroordelen, door misvattingen of onwetendheid.

Eerst en vooral, waar komt het woord "**paddestoel**" vandaan ? De herkomst is nogal duister, maar als mogelijke verklaring wordt een vertaling van het Engelse "toadstool" vooropgesteld (toad = pad; stoel = stoel, zetel). Dit zou dan weer een verkeerde interpretatie zijn van het Duitse woord "Todstuhl" (= zetel van de dood). In ieder geval wijzen deze termen erop dat de mens in het verleden geen haartje vertrouwen had in de zwammen. Dikwijls werden ze in één adem vernoemd met heksen, duivels, padden, slangen, met het Kwade in het algemeen. Dat is ook nog te horen in veel paddestoelennamen, bv. duivels ei, doodst trompet, elfenbankje, duivelsbroodrussula, satansboleet, heksenboleet en heksenboter. Ook het woord "heksenkring" verwijst hier-naar. Men was er toen van overtuigd dat daar 's nachts de heksen kwamen dansen en er "gemene zaak maakten" met de duivel. Nu weten we dat het enkel een eigenschap is van sommige paddestoelensoorten ; hun zwamvlok breidt zich ondergronds in alle richtingen gelijkmatig uit. Als er dan vanuit de zwamdraden aan de rand vruchtlichamen ontstaan, is het logisch dat zich een cirkel van paddestoelen vormt.

Evenmin kon men verklaren dat zich uit een duivelsei op enkele uren tijd een stinkzwam ontwikkelt. Stel je voor dat op een plaats waar 's morgens geen zwam te zien was, er eentje

van 15 cm tevoorschijn gekomen is, wanneer je daar 's avonds weer passeert. Dat MOEST wel het werk van de duivel zijn !

Over de oorsprong, het ontstaan van paddestoelen is dan ook eeuwenlang gespeculeerd. Homeros (800 v. Chr.) vermeldt paddestoelen als zijnde het resultaat van het "samenkomen van hemel en aarde". Nikander (rond 85 v. Chr.), Plinius de Oudere (23 – 79 na Chr.) en Plutarchus (46 – 120 na Chr.) nemen aan dat ze uit de aarde ontstaan bij een blikseminslag. Deze theorie hield zelfs stand tot in de 18^e eeuw, omdat men geen betere verklaring vond. Ook Aristoteles en zijn leerlingen wisten er geen raad mee. Theophrastos (372 – 288 v. Chr.)

schrijft : "zij hebben noch tak, knop, blad, bloem, vrucht of schors". Naast de oude Griekse en Romeinse theorieën ontwikkelden zich in de 18^e eeuw ook andere, zoals die van de "generatio spontanea" (de spontane ontwikkeling). Men geloofde dat zwammen "spontaan" ontstonden uit rottend materiaal, zoals men ook geloofde dat muizen konden ontstaan uit hopen graan en palingen uit het slijk van de rivieren. Zelfs beroemde mycologen uit de 19^e eeuw zoals Persoon en Fries waren er nog aanhangers van. In onze eigen 21^e eeuw kunnen we nu wel meewarig

het hoofd schudden, maar het is enigszins begrijpelijk dat men vroeger voor onverklaarbare zaken een duistere of goddelijke ingreep verantwoordelijk stelde.

Tegen het eind van de 19^e eeuw begint het dan toch algemeen door te dringen dat zwammen een soort planten zijn, die zich vermenigvuldigen door middel van sporen. Maar tegenwoordig is men categoriek : ze hebben geen bladgroen, wel dan zijn het geen planten !

Het zijn ZWAMMEN !

Danny M.

